

Głos Wielkopolski

CODZIENNE PISMO POLITYCZNO-INFORMACYJNE

Rok I

Poznań, czwartek, 5 kwietnia 1945

Nr 41

Wykuwamy nowe wartości moralne i obywatelskie

Dziwnym zbiegiem okoliczności decydujące momenty dla organizacji naszego życia państwowego przypadają w roku bieżącym na okres wiosenny. Wiosna jest symbolem nowego, radosnego życia.

W takim momencie rodzi się nasza państwowość na ziemi wielkopolskiej, organizuje się nowe — młode szkolnictwo.

Chwile tworzenia nowych form, kształtowanie się nowych myśli, dla zewnętrznego obserwatora przedstawiają najczęściej obraz chaosu i bezładu. Myśli przewodnie, kielkujące w bezkształtnej masie natłoku dążeń często ze sobą sprzecznych, widzi jedynie twórca nowego dzieła.

Dziś, gdy po pięciu latach cudzej gospodarki na naszej ziemi budujemy od podstaw nowe polskie życie, często jesteśmy świadkami zdarzeń, których nie umiemy zrozumieć lub które są dla nas przykładami jedynie zamętu. Dziwi nas niejedno w życiu gospodarczym, w administracji, w naszym szkolnictwie.

Tak jak wszystko, co teraz powstaje, tak samo i szkoła musi być wyrazem nowych dążeń, nowych myśli, które będą przenikały życie w Polsce powojennej.

Ma to być okres wzmożonej twórczości we wszystkich dziedzinach, a do pracy muszą być powołani wszyscy — od chłopca do inteligenta. Ma to być okres wyjątkowej pracy intelektu, rąk ludzkich i tych wszystkich środków, które natura daje nam do dyspozycji.

Jakaż rola szkoły w tym życiu? —

Szkoła przygotowuje człowieka do czynnego udziału w ramach prac państwowych, ona kształtuje umysły i serca, zaprawia do życia obywatelskiego.

Szkoła dzisiejsza musi zdać sobie jasno sprawę z istoty głębokich przemian, dokonywujących się obecnie w łonie państw, narodów i społeczeństw.

Idą czasy, które po okresie nadludzkich zmagani z barbarzyńskim hitleryzmem mają ukształtować życie narodów europejskich na podstawie wzajemnego zrozumienia, współżycia, współpracy i tolerancji. Nowa Europa — wyrażenie tak często powtarzane i nadużywane przez naszego nieprzejednanego wroga z zachodu — to nie panowanie brutalnej przemocy i kultu dla gwałtów i grabieży. Nowa Europa — to wolne życie społeczeństw i narodów. W tym nowym porządku znaczenie jednostki nabiera specjalnie doniosłej wagi.

Jednostka winna być tak wychowana i ukształtowana, by umiała zrozumieć wagę swojej roli w zbiorowości i jednocześnie wielką odpowiedzialność za każdy swój czyn, bo jego wartość często decyduje o losach mas, których interesy ta jednostka reprezentuje. Społeczeństwo złożone z obywateli o wielkiej wartości moralnej i mocnych charakterach przedstawia siłę, która wszystko pokona, podczas gdy społeczeństwo, które nie potrafi wychować swych obywateli, będzie bezwładną masą, niezdolną do żadnego poważniejszego czynu.

Polska, którą budujemy — to Polska demokracji. Polska, dla której najświętniejszym prawem poczucie sprawiedliwości społecznej, poszanowanie dla innych — bez względu na pochodzenie i przekonania.

Polska nowa — to Polska, w której jedyną zasługą jest praca i wartość wysiłku oddanego na rzecz dobra zbiorowego.

Czasy powojenne będą wymagały od nas wielkiego trudu dla odrobienia zaniebawia z lat przedwojennych, odrobienie

Walki na przedpolach Wiednia

Olbrzymia zdobycz w rękach zwycięzców

Komunikat Radzieckiego Biura Informacyjnego z dnia 3-go kwietnia:

3 kwietnia wojska 2-go Frontu Białoruskiego toczyły walki celem likwidacji resztek okrajowej grupy niemieckich wojsk na wschód od Gdańska i zajęły miejscowości Neuendorf, Kleinplenedorf, Siegkranz, Heubude, Krakauerkempe, Krakau, 1 i 2 kwietnia w rejonie tym wzięto do niewoli ponad 2 tys. niemieckich żołnierzy i oficerów.

Wojska 2-go Frontu Ukraińskiego, rozwijając ofensywę na południowym wybrzeżu Dunaju, zdobyły w końcu dnia 2 kwietnia miasto i ważny węzeł dróg Madjarowar, a dziś, 3 kwietnia, razem z wojskami rumuńskimi zajęły w walkach miasto i stację kolejową Kremnica — silny węzeł obrony Niemców na południowych zboczach grzbietu górskiego Wielkafatra oraz zdobyły ponad 150 innych miejscowości, wśród nich większe miejscowości Szpania, Dolina, Kunieszów, Janowa Lesoga, Wielka Ugerce, Zabokreki, Hinorany, Jacowce, Bojna, Dragowce, Dołgi Krupo, Smolenice, Ompitał, Czasta, Święty Jur, Priewos, Karlbürg, Kistsee, Lajtakiert Wielez, Gattendorf, Parndorf, Gols, Podersdorf, oraz stacje kolejowe Hinorany, Radoszyna, Wielkie Kostolany, Boleraz, Rajka, Karlbürg, Kittsee, Zurndorf, Gattendorf. 2 kwietnia wojska frontu w walkach wzięły do niewoli przeszło 11 tys. żołnierzy i oficerów nieprzyjaciela.

Wojska 3-go Frontu Ukraińskiego w wyniku natarcia formacji pancernych i piechoty, zdobyły na terenie Austrii miasto przemysłowe i wielki węzeł kolejowy Wiener Neustadt oraz miasta Eisenstadt, Neuenkirchen, Gloggnitz, — ważne punkty oporu Niemców na przedpolach Wiednia oraz zajęły ponad 100 innych miejscowości, wśród nich znaczne punkty Oggau, Donnerskirchen, Hoff, Podtendorf, Ebenfurt, Blumau, Ebreichsdorf, Mitterndorf, Felm, Muenhendorf, Treiskirchen, Machendorf, Fischau, Weikersdorf. Jednocześnie na zachód i południowy zachód od jeziora Balaton wojska frontu, nacierając wspólnie z wojskami armii bułgarskiej, zajęły ponad 80 miejscowości i wśród nich Siebieborcy, Murska Sobota, Baglad, Mikiefa, Warfelde, Banoks, Djer, Byczehej, Kotoriba, Dolini Dubrawa. 2 kwietnia wojska frontu w walkach wzięły do niewoli przeszło 12 tys. żołnierzy i oficerów nieprzyjaciela oraz następującą zdobycz: 30 samo-

lotów, 71 czołgów i dział samochodowych, 27 czołgów pancernych, 124 polowe działa, 129 karabinów maszynowych, 159 samochodów, 25 parowozów, 927 wagonów kolejowych, 38 składów z amunicją, uzbrojeniem i żywnością.

Na pozostałych odcinkach frontu żadnych istotnych zmian nie było.

2 kwietnia na wszystkich frontach uszkodzono i zniszczono 25 niemieckich czołgów i dział samochodowych. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciw lotniczej zestrzelono 34 samoloty nieprzyjaciela.

Radzieckie Biuro Informacyjne w komentarzu do komunikatu z dnia 3 kwietnia, podaje:

Wojska 3-go Frontu Ukraińskiego, kontynuując ofensywę, doszły do rzeki Leita (na północny wschód od Wiener Neustadt). Nad rzeką nieprzyjacieli zbudował silnie umocnioną obronę, chcąc nie dopuścić wojsk radzieckich na przed-

pola Wiednia. W wyniku zaciętych walk, oddziały Armii Czerwonej przeprawiły się przez rzekę Leita, zdobyły węzeł kolejowy Ebenfurt i, posuwając się naprzód, przecięły drogi kolejowe i szosowe, prowadzące z Wiener-Neustadt do Wiednia. Inne oddziały, posuwając się na zachód, zajęły miasta Gloggnitz i Neunkirchen — w ten sposób wojska niemieckie, w rejonie Wiener-Neustadt znalazły się w półokrążeniu. Wojska radzieckie nie dając się wrogowi opamiętać i zorganizować obronę miasta, gwałtownym uderzeniem z trzech stron wdąwały się do Neustadt i zdobyły go, biorąc wielką zdobycz i wielu jeńców.

Wiener-Neustadt jest jednym z najważniejszych ośrodków przemysłowych Austrii. Znajdują się tam wielkie fabryki lotnicze, samochodowe, budowy parowozów i wagonów.

Wojska radzieckie, łamiąc na szerokim froncie linię obronną Niemców za rzeką Leita — w walkach posuwają się w kierunku stolicy Austrii.

Jeszcze 300 km — a pierścień na południu się zamknie!

Münster — Kassel — Wartburg — Siegen — Fulda — zajęte

London, 4. 4. — Tempo ofensywy sprzymierzonych na zachodzie nie traci na sile. Teren okrajonych ugrupowań nieprzyjacielskich w Zagłębiu Rury coraz bardziej się ścieśnia. Wojska sprzymierzonych nacierając na północ i zachód od Emmerich, posuwają się naprzód i w pewnych rejonach dotarły do punktów znajdujących się o 24 km od granicy holendersko-niemieckiej. Dalej na północ wojska sprzymierzonych dotarły do linii kanału Tweete, zajęły Enschede (Holandia) i doszły do przedmieścia miasta Reine. Osnabrück oczyszczane jest od nieprzyjaciela. 9-ta armia amerykańska posuwa się naprzód w kierunku Hannoveru. Münster, Kassel, Wartburg, Siegen i Fulda — znajdują się w rękach sprzymierzonych. Oddziały czołgowe wojsk sprzymierzonych, które obeszły Fuldę od południa, posunęły się 40 km w kierunku wschodnim do rejonu Mittelsdorf i Kaltennerdheim (Turyngia). Na pół-

nocny-wschód od Aschaffenburga, w mieście Bad-Orb, wojska sprzymierzonych wyzwoliły z obozu niemieckiego około 6500 jeńców wojennych. Jednostki pancerne Montgomery'ego znajdują się 50 km na wschód od Muenster. Inne jednostki armii amerykańskiej znajdują się o 65 km od Norymbergii. Wysunięte kliny armii amerykańskiej znajdują się o 100 km od granicy Czechosłowackiej, a 300 km brakuje do połączenia się z wojskami radzieckimi.

Eisenach —

najdalej wysuniętym punktem

London, 3. 4. — Prasa londyńska podaje, że 4-ta dywizja pancerna dotarła do Eisenach — położonego o 50 km na zachód od Erfurtu. Jest to najdalej wysunięty punkt zajęty przez sprzymierzonych na terytorium Niemiec.

nia zniszczeń pozostałych po rabunkowej gospodarce zaborcy w naszym kraju i odbudowy tego, co zniszczyła wojna. Celem tej pracy musi być podniesienie do należytego poziomu życia szerokich mas ludowych i robotniczych, usunięcie hańbiącej plamy analfabetyzmu, nędzy mieszkaniowej, podniesienie wreszcie stanu zdrowotnego naszych wsi i miast. Osiągniemy to jedynie przez wciągnięcie do pracy wszystkich obywateli.

Obywatel Polski odrodzonej winien nie tylko odznaczać się wrażliwym sercem i fantazją, która rzadko może być pionem dla należytej zorganizowanej życia, ile wystrzonym intelektem i stałością przekonania, wola, która mogłaby być gwarancją twórczości jego postanowień i przedsięwziętych prac.

Powyższe spostrzeżenia kierują naszą uwagę na szkołę, która ma wychować przyszłych obywateli.

Szkoła nie może stać poza nawiasem życia społeczeństwa. Ten nurt, który przenika masy ludzkie państwa czy narodu, musi płynąć i przez szkołę i tylko wówczas możemy mieć gwarancję, że szkoła wychowa naszą młodzież na takich obywateli, jakich sobie życzymy.

Idee ożywiające pracę dla dobra i wielkości Polski demokratycznej, tej Polski, która idzie, muszą głośnym echem wypełniać sale szkolne, bo inaczej młodzież, która stamtąd ma wejść w życie zorganizowane w ramach społeczeństwa, wyjdzie kiedyś ze szkoły z takim uczuciem, jakby znalazła się na bezdrożu, którego koniec nie-początek nie jest jej znany.

Szkoła musi być odbiciem obecnego życia i do tego życia musi młodzież przygotowywać od małego dziecka. Każda lekcja, każda książka podana w szkole do rąk ucznia, musi być owiana tym

ożywczym tchnieniem, które kiedyś wypełni każdy nasz dom, każdą chatę.

Do tej pracy obywatelskiej — której celem dobro naszego kraju i świetlana przyszłość jego mieszkańców — należy zaprawiać młodzież przez naukę, życie w domu i życie w organizacjach, życie jak najbardziej praktyczne, bo tylko takie życie może być należytym sprawdzianem sił i bodźcem do podjęcia tych wysiłków, które prowadzą do wielkich czynów.

Jeżeli szkoła będzie również jednym z ogniw tej Polski, którą dziś budujemy i tej Polski, którą chcielibyśmy w swoich marzeniach oglądać, możemy być pewni, że klęski i nieszczęścia lat ostatnich się nie powtórzą, możemy być pewni, że nasi następcy godnie nas zastąpią i poprowadzą kraj silną ręką do lepszej przyszłości.

Mgr. Czesław Ożarzewski
Naczeln. Wvdz. Szkol. Śred.

Sprawa mandatów konferencji w San Francisco

Moskwa (Polpress). — Według komunikatu „Tass” Rząd Stanów Zjednoczonych zaproponował Angli, Francji i Chinom zorganizowanie spotkania w Waszyngtonie na 2 tygodnie przed konferencją w San Francisco, celem omówienia sprawy mandatów.

Pani Churchill przybyła do Moskwy

Moskwa, 3. 4. — Na zaproszenie Rządu Radzieckiego oraz Komitetu Wykonawczego Związku Towarzystw Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, dnia 2-go kwietnia przybyła do Moskwy przewodnicząca Brytyjskiego Komitetu „Fundusz Pomocy Rosji”, małżonka premiera Wielkiej Brytanii, pani Klementyna Churchill, w towarzystwie sekretarza Komitetu „Fundusz Pomocy Rosji” p. M. Johnsona.

W Danii zburzono fabrykę instalacji radiowych

Sztokholm, 3. 4. — Patrioci duńscy zburzyli jedno z największych przedsiębiorstw wojskowych w Kopenhadze — fabrykę instalacji radiowych, produkującą aparaturę radiową dla armii niemieckiej oraz specjalne instalacje dla łodzi podwodnych i samolotów-pocisków.

Kilonia bombardowana

Londyn, 4. 4. — 750 latających fortów w towarzystwie osłony myśliwców bombardowało wczoraj stoczną łodzi podwodnych w Kilonii.

Bazy lotnicze o 500 km od Japonii

Londyn, 2. 4. — Wojska amerykańskie, działające w rejonie wysp Riu-kiu, wylądowały na największej z nich — Okinawa (położonej o 500 km na południowy-zachód od wybrzeży Japonii — Red.). Na połowie wyspy, oczyszczonej od nieprzyjaciela, urządzono bazy lotnicze. Kombinowane operacje desantowe przeprowadzone zostały przez nowo-powstałą 10-tą armię amerykańską i były największą operacją kombinowaną w toku całej wojny na Oceanie Spokojnym.

Nowe lądowania amerykańców

Londyn, 4. 4. — Wojska amerykańskie wylądowały na wyspie Tawi-Tawi położonej między Borneo a Filipinami.

Nalot na Tokio

Londyn, 4. 4. — 300 olbrzymów fortecznych bombardowało wczoraj Tokio oraz ośrodki przemysłowe w okolicach miasta.

W trosce o uzdrowienie stosunków w aprowizacji miasta

Znamienne zarządzenie Wojewody Poznańskiego

Powierając władzę nad miastem stoł. Poznaniem ludziom wykazującym dobrą wolę, których doświadczenie społeczne i zawodowe jakoby gwarantowało pomysły osiągnięcia, spuściłem z oka ten odcinek pracy. Atoli przeprowadzona ostatnio przeze mnie lustracja Rzeźni Miejskiej i sklepów rozdzielczych wykazała, że personel wyznaczony dla zaprowiantowania miasta niedorósł do powierzonego sobie zadania, nie umiając rozdzielić wśród ludności miasta w porę artykułów pierwszej potrzeby.

Wobec tego, że narazie nie dowiedziano świadomej złej woli, która musiałaby być potraktowana jako akt sabotażu — postanowiłem ograniczyć się do zwolnienia wiceprezydenta miasta ob. Kędzierskiego z zajmowanego stanowiska a pozostałych winnych ukarać w drodze administracyjnej.

Prasa radziecka omawiając ostatnie wydarzenia na obu frontach — podkreśla, że tydzień ubiegły obfitował w ważne wydarzenia, które przyspieszą rozgromienie Niemiec hitlerowskich.

Autor jednego z artykułów — I. Głow — między innymi pisze:

Armia Czerwona pomyślnie kończy likwidację wielkich i małych „kotłów” w Prusach Wschodnich i na wybrzeżu morza Bałtyckiego. W rejonie jeziora Balaton Armia Czerwona rozgromiła ugrupowanie nieprzyjaciela, składające się z jedenastu pancernych i kilku dywizji piechoty, posunęła się naprzód i weszła na terytorium Austrii.

Równocześnie sprzymierzeni rozpoczęli ofensywę na froncie zachodnim. Zagłębie Ruhry — podstawa wojenno-przemysłowa Niemiec, stanowi obecnie teren walk. Prasa szwedzka donosi nawet o ewakuacji Norymbergii, położonej w Bawarii.

Wojskom hitlerowskim nie pomogła zmiana dowódców. Kesselring — który zmienił Rundstedta — nie uratuje sytuacji, albowiem nie posiada żadnych rezerw. Piętnaście dywizji (według informacji prasy zagranicznej) które ma do rozporządzenia — nie są w stanie zatrzymać ofensywy sprzymierzonych.

Fakty stwierdzają niezbicie, że już obecnie katastrofa wojenna Niemiec na frontach, oznacza katastrofę ekonomiczną wewnątrz kraju, oznacza nieuchron-

Bankructwo „Trzeciej Rzeszy“

ne szybkie rozbitcie całej „Trzeciej Rzeszy“.

W roku 1939 — Prusy Wschodnie, Pomorze, Meklenburgia, Śląsk i Brandenburgia dawały 40% wszystkich zasiewów roślin zbożowych, prawie tyle buraków cukrowych i 43% kartofli. Na Śląsku wydobycie węgla wynosiło około 100 milj. ton (wliczając znajdujące się pod okupacją tereny Polski i Czechosłowacji). Obecnie Prusy Wschodnie, Śląsk, Pomorze wschodnie i część Brandenburgii — nie wchodzi do niemieckiego bilansu.

Ważną podstawą wojenno-ekonomiczną Niemiec, był rejon Reńsko-Westfalski. W roku 1937 w Zagłębiu Ruhry i Saary oraz w Akwizgranie wydobywano ponad 150 milionów ton węgla, co stanowiło 80% całej produkcji Niemiec. Z wytapianych przed wojną 25 milionów ton stali rocznie — około 60% dawały Niemcy zachodnie. Obecnie rejon ten przekształcił się w strefę walki i znaczna część znajduje się już w rękach sprzymierzonych.

W wyniku uderzeń Armii Czerwonej, hitlerowcy pozbawieni zostali nafty rumuńskiej i węgierskiej oraz sztucznego paliwa, które produkowano na Śląsku.

Propagandziści faszystowscy mogą i będą krzyczeć do ostatniej minuty o tym, że sytuacja Niemiec nie jest jeszcze beznadziejna, ale nikt nie uwierzy tej propagandzie, albowiem fakty znajdują się w jaskrawej sprzeczności z tym wszystkim, co usiłują wmówić goebelsowskie „zuchy“.

Stolica manifestuje nierozzerwalność Polski z Gdańskiem

Wspólnym wysiłkiem dźwigniemy flotę wojenną i handlową

Warszawa, (Polpress). Dzisiaj, dnia 3 kwietnia, na Placu Zamkowym w Warszawie odbył się wielki wiec manifestacyjny z okazji powrotu do Polski prastarego Gdańska oraz naszego polskiego Bałtyku.

Przemawiali: Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. B. Bierut, przedstawiciel Wojska Polskiego gen. Spychalski, przedstawiciel Str. Ludowego ob. Janusz, przedstawiciel P. P. R. ob. Wiesław, przedstawiciel P. P. S. sekretarz gen. ob. Stefan Matuszewski, przedstawiciel Str. Demokratycznego ob. Leon Hain oraz nowo-mianowany wojewoda ob. inż. Mieczysław Okecki.

Wszyscy mówcy z ob. Prezydentem na czele podkreślali nierozzerwalność Polski z Gdańskiem oraz potrzebę posiadania wolnego dostępu do morza. Gdańskowi, chociaż leży obecnie w gruzach, podobnie jak i nasza stolica, przywrócimy jego znaczenie i okazałość ofiarnością całego narodu polskiego. Dźwigniemy wspólnym, zjednoczonym wysiłkiem naszą flotę wojenną i handlową, i znów polska bandera rozgłaszać będzie imię nasze, imię od-

rodzonej już na wieki potężnej demokratycznej Polski.

Po wiecu tysiączne tłumy mieszkańców Warszawy przeszły w pochodzie manifestacyjnym Krakowskim Przedmieściem.

Nowe województwo gdańskie

Moskwa, 3. 4. — Rozporządzeniem Rządu Tymczasowego w Polsce zostało utworzone województwo gdańskie. Oprócz terenu wolnego miasta przyłączone zostaną do nowego województwa powiaty: morski, kartuski, starogardzki i gdański.

Reforma rolna w Wielkopolsce postępuje szybko naprzód

Akcja reformy rolnej w Wielkopolsce znajduje się w stadium pełnej realizacji.

Na wszystkie niemal majątki wyjechały brygady urzędników z Urzędu Ziemskiego, by wspólnie z chłopami dokonać podziału ziemi. Na niejednych terenach prace parcelacyjne dobiegły już końca. Reszta pracy należy już tam do chłopów, właścicieli ziemi.

W powiecie poznańskim do chwili obecnej rozparcelowano 5 następujących majątków: Dąbrówka — 575 ha na 74 parcelantów, maj. Skrzyński — 230 ha na 35 parcelantów (z majątku tego pozostał nierozparcelowany dotychczas 1 folwark — 130 ha). Dalej rozparcelowano Radajewo — 230 ha. Cerekwice — 330 ha i Szczepankowo — 684 ha. Do końca następnego tygodnia przewiduje się rozparcelowanie dalszych 15 majątków, obejmujących około 7000 ha.

W powiecie średzkim rozparcelowano majątek Brodowo, wielkości 300 hektarów. Nadzieleni ziemią zostali chłopcy z służby folwarcznej i 10 chłopów małorolnych jako uzupełnienie ich gospodarstw. Ziemi ornej w rozparcelowanym majątku jest 265 ha, pastwisk 13 ha, lasów 63 ha.

Z 2 dalszych majątków rozparcelowano Siekierki, gm. Kostrzyn i Szewce, gmina Kleszczewo. W toku jest parcelacja majątku Szlachcin i Nietrzanowa w powiecie średzkim.

Majątków polskich obszarników na tym terenie jest 30.444 ha, poniemieckich 10.855 ha, gospodarstw poniemieckich do 100 ha jest 281 osad, których obszar waha się od 5 do 50 ha.

Osady poniemieckie przejęli robotnicy

Partyzanci słowaccy połączyli się z wojskami radzieckimi

Moskwa (Polpress). — „Tass” donosi, że liczne słowackie oddziały partyzanckie operujące w północnej Czechosłowacji, po wypełnieniu swych zadań bojowych, przekroczyły linię frontu i połączyły się z oddziałami wojskowymi radzieckimi i czechosłowackimi.

Claude Morgan o kłicie londyńskiej

Paryz. — Znany pisarz Claude Morgan w artykule drukowanym w „Lettre Français” pisze: „Koniecznym jest, by Europa pozbyła się tych, którzy, jak Polacy z klikki londyńskiej, następcy płk. Becka, tego cienia gen. Franco, starają się rozdzielić sojuszników. Ludzie ci są faktycznie naszymi wrogami”.

Kalay, b. premier węgierski zamordowany

Moskwa. — Dzienniki moskiewskie podają, że według wiadomości nadeszłych z Budapesztu, były premier węgierski Kalay został zamordowany przez Niemców w miejscowości Szopron.

Pawelicz uciekł

Moskwa. — Z Rzymu donoszą, że szef marionetkowego rządu chorwackiego, Pawelicz, wyjechał z Zagrzebia i uciekł za granicę.

Traktory zastępują konie

Warszawa (Polpress). Na terenie całej Polski znajduje się obecnie 4500 traktorów. Z liczby tej 3000 jest gotowych do pracy. Traktory te zastępują częściowo brak koni. Poraz pierwszy ziemia chłopska zostanie zaorana traktorami, które dotychczas były dostępne wielkim obszarnikom.

Ustalenie stopy procentowej od sum kredytowych

Warszawa (Polpress). Stopa procentowa od sum kredytowych została ustalona przez Departament obrotu pieniężnego na maksimum 9% w stosunku rocznym. Stopa redyskonta — 4 i 1/2%. Od kwot wpłaconych na rachunki bieżące i zwracanych na zadanie, płacone będą odsetki w wysokości maksimum 1% w stosunku rocznym.

Komunikacja lotnicza

Warszawa (Polpress). Uruchomiono pasażerską komunikację lotniczą. Samoloty Towarzystwa „Lot” będą kursowały: Warszawa—Łódź, Kraków, Rzeszów—Lublin. Narazie z tej komunikacji będą mogli korzystać tylko ci, których podróż będzie służbowa i nieodzowna dla potrzeb Państwa.

Równocześnie sprawa została przekazana odpowiednim władzom dla stwierdzenia w jakim stopniu nieudolność i niedbalstwo a w jakim świadoma zła wola stały się przyczyną złego funkcjonowania aprowizacji miejskiej.

Referat aprowizacji w Zarządzie Miejskim powierzam ob. Buszce, jako temu, który dotychczasową pracą i energią wykazał najwyższą troskliwość i pilność w powierzonych sobie funkcjach.

Odnosnie uruchomienia życia gospodarczego poleciłem zwołać zebranie wszystkich kupców celem bezpośredniego przekonania się co do przyczyn nieotwierania firm i sklepów.

Pełnomocnik Rządu R. P.
na Województwo Poznańskie

(—) Gwiazdowicz
Wojewoda

Kościół poznński

Z licznych świątyn poznńskich wiele kościołów katolickich zostało przez działania wojenne poważnie uszkodzonych lub nawet całkowicie zniszczonych. Większość kościołów naszych Niemcy zamienili na najrozmaitsze magazyny i składnice. Świątynie doprowadzono już na ogół do porządku i na nowo poświęcono. Władze kościelne przejęły również zbroje protestanckie i konsekrowały je na kościoły katolickie.

Dla mieszkańców śródmieścia poza farami otwarte są: kościół OO. Jezuitów (Poddominikański), OO. Franciszkanów oraz Pana Jezusa. Dla parafii św. Wojciecha otwarto dawny zbor protestancki przy ul. Mostowej, dla parafii świętomarcinowskiej — nowy kościół pod wezwaniem Zbawiciela przy ul. Fredry. Na Wyspie Tumskiej poświęcono został kościółek Najświętszej Marii Panny. Mieszkańcy Łazarza mają dwa kościoły: Matki Boskiej Bolesnej oraz dawny zbor ewangelicki przy ul. Matejki. W Górczynie jest otwarty dawny kościół św. Krzyża. W miejscach uszkodzonego kościoła Serca Jezusowego na Jeżycach poświęcono i otwarto dla wiernych kościół przy ul. Szamarskiej. Mieszkańcy Wildy i Dębca odwiedzają kościół przy Rynku Wildeckim. Na Sołacz, Winiarach, w Głównej, na Osiedlu Warszawskim i w Starolekcie otwarte są lub będą dawniejsze, po części jeszcze uszkodzone kościoły.

Przez działania wojenne zniszczone zostały: Katedra, kościół Pobernardyński, św. Marcina, Garnizonowy oraz piękna kaplica św. Józefa.

Większej naprawy wymagają: prastary kościół Bożego Ciała, św. Jana, św. Rocha na Miasteczku, OO. Franciszkanów, św. Wojciecha, kościół Salezjanów, Serca Jezusowego, św. Kazimierza na Śródcie przy zakładzie dla głuchoniemych, oraz kaplica Przemienienia Pańskiego.

Kościół OO. Zmartwychwstańców nie został uszkodzony, mimo że spłonęły przyległy dom mieszkalny dla księży, salka parafialna i zakrystia. Mimo usiłowań staran nie zdołano go jednak do Świąt Wielkanocnych uporządkować. To samo dotyczy jeszcze kościoła św. Małgorzaty na Śródcie i nowego kościoła parafialnego w Dębnie. Stary, drewniany kościół dębicki okupanci rozebrali.

Dla mieszkańców Ostroroga otwarto w miejsce zburzonego drewnianego kościoła św. Jana Kantego tymczasowo kaplicę na starym cmentarzu niemieckim przy ul. Grunwaldzkiej.

Teatrzyk marionetek

Po raz pierwszy po wielu latach zabrzmiął zbiorowy, żywiołowy śmiech dziecięcy. Znany z wędrowek przedwojennych pacykarz Sylwester Drzewiecki z żoną dał premierę niezapomnianego widowiska o Kubusiu. Popularna postać lalki, dobrej znajomej dzieci z przed wojny, znów stanęła w środę 28 marca w szkole przy ulicy Jarochowskiego, aby porozmawiać dowcipnie i serdecznie z małymi widzami, których szczupła klasa nie mogła pomieścić. Godzina wesołego przedstawienia minęła na hałaśliwej, wesołej rozmowie rozbawionej widzami z Kubusiem, babą Jagą, Babcia i diablem. Dzieci śledziły z nieślabnącą uwagą wesołą akcję biorąc w niej żywiołowy udział. Ob. Drzewiecki należą się słowa pełnego uznania za to, że jako jeden z pierwszych zdołał wskrzesić widowiska marionetkowe a tym samym zapewnić nareszcie dzieciom chwilę beztroskiej rozrywki.

Zespół Teatru Polskiego powiększa się

W czwartek, dnia 5 bm. przyjeżdża do Poznania dyrektor Stoma na czele zespołu artystów Teatru Polskiego. Z chwilą przyjazdu artyści zabiorą się intensywnie do pracy, by w najbliższych dniach ukazać się publiczności poznńskiej, spragnionej żywego słowa polskiego.

Zastępca dyrektora Teatru Polskiego — obywat. Leszcz-Mirski — wzywa wszystkich posiadaczy bibliotek narodowych, repertuaru klasycznego, oraz różnego rodzaju egzemplarzy teatralnych itp. o łaskawą ofiarę na cele teatru. Zgłaszać w Zarządzie Miejskim Wydział Oświaty, Kultury i Sztuki, Śniadeckich 60.

Co żołnierz zdobył karabinem — to chłop zaorze plugiem!

„Tracił smyczkiem dudki grały“

Na marginesie koncertu dudziarzy wielkopolskich

W ostatnich dziesiątkach lat zamierały zwolna zwyczaj i przejawy naszej rodzimej kultury ludowej. Ginęły barwne stroje narodowe, w zapomnienie szły obrzędy, związane z różnymi świętami i uroczystościami, piosenki i swoiste melodie ludowe. Pozostały tylko nieliczne ogniska, w których tła się jeszcze dawne płomyki zwyczajów ludowych. Nadeszły czasy, których zadaniem jest rozdmuchać iskielki, by znowu rozpalili się w wielkie znicze, z których promieniować będzie nasza własna i charakterystyczna kultura polskiego ludu.

Nieliczni są na ziemiach wielkopolskich dudziarze, których ongiś nie brakowało na żadnym weselu i uroczystości wiejskiej a nawet miejskiej. Jak niedobitki kryją się jeszcze w zapadłych wioskach i świat o nich niemal zapomnieli. Ale są jeszcze — i to jest pocieszające. Wydobywa się ich teraz z ukrycia.

Na zaproszenie Wielkopolskiej Świątlicy Ludowej, przybyli dnia 2 bm. dwaj dudziarze z okolicy Grodziska ob. ob. Tomasz Gozdek i Jan Pajchrowski do Poznania, by na dudach i skrzypkach zagrać naszym wielbicielom muzyki ludowej zapomniane pieśni i piosenki wiejskie i narodowe.

Już w pociągu miłym gościom zgotowała publiczność owacyjne przyjęcie. W mieście dudziarze wystąpili z koncertami w Wielkopolskiej Świątlicy Ludowej, w Radio Po-

znańskim, w Parku Wilsona i w Szpitalu Wojskowym.

Podczas koncertu w Wielkopolskiej Świątlicy Ludowej — obywatel Adam Glapa wygłosił referat pt.: „Dudy Wielkopolskie“, z którego zebrani dowiedzieli się ciekawych szczegółów o technice dudziarskiej jak również o samych dudziarzach. Referent podkreślił wielką żywotność kultury dudziarskiej w Wielkopolsce i wskazał na jej pożyteczną łączność z kulturą dudziarską słowian zachodnich, a w szczególności z kulturą Łużycką. Sama technika grania nie jest łatwa. Trudne jest zgranie się dwu i więcej dudziarzy, grających razem tą samą piosenkę. Trudności powoduje różnorodność nástrojenia instrumentu. W rozmaitych rejonach dudy mają rozmaite tonacje. Każdy dudziarz ma swój własny sposób strojenia a jego instrument indywidualną barwę dźwięku. Obywatel Glapa odczytał również utwory osnute na tle muzyki ludowej: Kaspra Mirkowskiego (1553—1622) piosenkę, zanotowaną przez Wójcickiego oraz utwór współczesnego poety Mestwina Gleby „Dudy“.

Koncertujący dudziarze byli nielada atrakcją dla mieszkańców Poznania. Ich skoczne, wesołe polki, mazurki, piosenki rodzajowe i narodowe jak: „W ciemnym lesie ptaszek śpiewa“, „Tracił smyczkiem dudki grały“, „Nie wiedziała pani matka jak na zięcia wołać“, „Nasz Kościuszko dobry był“ i inne zbierały zaśluszone oklaski i wiwaty.

Życia Wielkopolski

SZAMOTULY

Powiatowa Rada Narodowa. Na konstytucyjnym zebraniu dokonano wyboru prezydium i przewodniczącego, którym został obywatel Szuflak Ludwik. Do Wojew. R. N. wybrano obywateli Szuflaka i Jafugę. P. R. N. wystosowała wniosek o zatwierdzenie tymczasowego starosty obywatela Scholla na stałego starostę powiatu szamotulskiego.

Związek Walki Młodych. Pierwsze zebranie organizacyjne skupiło takie liczne zastępy młodzieży, iż lokal, składający się z dwóch dużych ubikacji, nie mógł dosłownie pomieścić obecnych.

Otwarcie Szkoły Rolniczej. Poświęcenia szkoły dokonał ks. Smorawiński, otwarcia dokonał ob. Szura, referat wygłosił ob. Stachowiak.

Życia P. P. R. Organizacja miejscowej placówki spoczywa w rękach ob. Faferka Nikodema, sekretarzem jest ob. Wiśniewski.

Praca Śiostr Urszulanek w Otorowie obejmuje prowadzenie stacji Czerwonego Krzyża z ambulatorium i oddziałem kwaterunkowym. W najbliższym czasie Siostry przyjmą pod opiekę większą ilość bezdomnych dzieci z Poznania.

Szlachetny przykład. Starosta powiatowy, ob. Józef Schell, zamiast uroczystości imieninowej, której w obecnym czasie nie jest wskazanym obchodzić, złożył 100 zł na rzecz opieki społecznej.

Życie w Kaźmierzu toczy się normalnie. Kościół jak i szkoła już dawno spełniają swe szczerne zadania. Młyn pracuje bez przerwy, młeczarnia otwarta. Składy spożywcze, rzeźniskie i piekarnie pootwierane.

GRODZISK

Życia gimnazjum. W dniu 8 kwietnia br. rozpoczyna się w tutejszym gimnazjum nowy rok szkolny.

NOWY TOMYŚL

Prace w mieście. Miejska Rada Narodowa we Lwówku wzięła sobie za zadanie usunięcie przy pomocy organizacji politycznych i przy współpracy całego społeczeństwa wszystkich śladów niemieczyny, pozostawionych przez okupanta. Dziś miasto nosi charakter wybitnie polski.

PPR jako najruchliwsza organizacja polityczna ma już przydzielony dom partyjny. Członkami organizatorami są: ob. Józef Drobnik i ob. Wojtkowiak.

Zorganizowało się też kilka Związków Zawodowych.

Kupiectwo w ślad za rzemiosłem otworzyło sklepy. Spółdzielnia „Rolnik“ wymienia zboże na mąkę bez ograniczeń.

Apro wizacja ludności zapewniona. (Polpress).

Pierwsi repatrianci. Przybyli pierwsi repatrianci w liczbie 20, których lokuje się na gośpodarstwach poniemieckich.

110 szkół w powiecie. Jak informuje inspektor szkolny pow. nowotomskiego, ob. Szuska, w powiecie zostały uruchomione wszystkie szkoły powszechne w liczbie 110.

Traktory w miejsce koni. We wszystkich majątkach na terenie gminy Lwówek zostały wybrane komitety folwarczne. Wszystkie gospodarstwa poniemieckie są obsadzone przez tymczasowych zarządców Polaków.

Akcja siewna zajął się Komitet Siewny, który sprawę rozwiązał w ten sposób, że braki zbóż siewnych są zaspokojone z kontyngentów. Brak jedynie owsa i jęczmienia, które okupant całkowicie zabral, ale władze i te braki usuną. Brak inwentarza pociągowego został zastąpiony przez Samopomoc Chłopską 7 traktorami.

Rekonsekracja kościoła w Obornikach. Dnia 25 ub. m. odbyła się rekonsekracja zniszczonego przez Niemców kościoła parafialnego w Obornikach. (Polpress).

Dom Kultury Ludowej w pow. obornickim. Stronnictwo Ludowe w Słomowie w powiecie obornickim zorganizowało Dom Kultury Ludowej. Po przemówieniu starosty powiatowego, ob. Pleśniarskiego, przedstawiciela Stronnictwa Ludowego i Polskiej Partii Robotniczej, przejął zarząd S. L. w swoje posiadanie dom, po czym spędzono kilka miłych chwil przy wspólnym śniadaniu, śpiewach i deklamacjach. (Polpress).

Zasiewy wiosenne rozpoczęte. Powiat obornicki przystąpił już do siewów wiosennych. Wś. Pocholewo zasiała pszenicę jara, wś. Rożnowo groch i owies. (Polpress).

ŚRODA

O żywotność dla naszych obrońców. Na zgromadzeniu wójtów, sołtysów i zarządców majątków z udziałem Komendy Wojennej omówiono przeprowadzenie świadczeń rzeczowych w powiecie średzkim. Wyznaczono punkty zbiorcze dla poszczególnych gmin oraz ustalono współpracę miejscowych spółdzielni: Robotniczo-Handlowej, oraz skupu bydła z tut. Wydziałem Apro wizacji i Handlu w akcji zbiorczej, która ma trwać do 15 kwietnia.

Powiatowa Rada Narodowa w Środzie. Na konstytucyjnym posiedzeniu Powiatowej Rady Narodowej wybrano prezydium w nast. składzie: przewodniczący ob. Mazur Jan (S. L.), zastępca ob. starosta Gaworski (PPR), członkowie ob. ob. Antczak Jan (PPR), Borowicz Wł. (PPS) i Frąckowiak Antoni (S. L.).

Do Wojew. Rady Narodowej wybrano ob. Mazur Jan i ob. starostę Gaworskiego.

Do Wydziału Powiatowego wybrano z S. L. ob. Łażewskiego Feliksa i ob. Grzesieckiego Kazimierza, z PPR ob. Wencławiaka Stanisława i ob. Izydorczyka Leona, z PPS ob. Refermata Wojciecha i ob. Ratajczaka Franciszka.

KROTOSZYN

Burmistrzowie i wójtowie. Mianowani zostali jako tymczasowi burmistrzowie miasta Krotoszyna ob. por. Zawieja, miasta Koźmina ob. Franciszek Ginter, miasta Kobylna ob. mgr Antoni Fengler, miasta Pogorzeli ob. Walenty Tomicki, miasta Sulmierzyce ob. Edmund Niskiewicz, miasta Zduny ob. Franciszek Kaźmierczak. Jako tymczasowi wójtowie gminy wiejskiej: Krotoszyn — ob. Edward Szymankiewicz, Koźmin — ob. Bolesław Drygas, Kobylin — ob. Franciszek Kaźmierczak, Pogorzela — ob. Władysław Wielowiejski, Rozdrażew — ob. Stanisław Jaworski, Zduny — ob. Józef Ryba, Dobrzyca i Ligota — ob. Franciszek Rytter.

Ostateczne wybory burmistrzów i wójtów odbędą się w najbliższym czasie.

Najważniejsze zamierzenia na najbliższą przyszłość są: przejęcie całego majątku niemieckiego w powiecie, uruchomienie tanich kuchni ludowych, zorganizowanie sierocińca, ochronki, żłóbka, domu starców, dokonanie wyboru odpowiednich opiekunów społecznych, urządzenie kolonii na wzór harcerki i stworzenie opieki nad dziećmi-sierotami.

Pięć urzędów skarbowych

Izba Skarbowa podaje do wiadomości, że na obszarze miasta Poznania zostały uruchomione pięć Urzędów Skarbowych, obejmujących następujące okręgi terytorialne:

1. Urząd Skarbowy (siedziba urzędu w gmachu Izby Skarbowej, Wąły Batorego 5.)

Okręg urzędu obejmuje: Śródmieście, Stare Miasto, Jeżyce w granicach ogólnych: od wschodu — rzeka Warta, od południa — most św. Rocha, północna strona ulic: Mostowej, Bohaterów, placu Bernardyńskiego, Zielonej, Strzeleckiej, pl. Świętokrzyskiego, św. Józefa, Ogrodowej i Artyleryjskiej, most Dworcowy, tory kolejowe i północna strona ul. Bukowskiej, od zachodu i północy — granice miasta.

2. Urząd Skarbowy (siedziba urzędu przy ul. Wyspiańskiego 14.)

Okręg urzędu obejmuje dzielnice Łazarz i Górczyn w granicach: od wschodu — tory kolejowe; od północy — południowa strona ul. Bukowskiej; od zachodu i południa — granice miasta.

3. Urząd Skarbowy (siedziba urzędu ul. Gen. Prądzyńskiego 49.)

Okręg obejmuje dzielnice Wilda w granicach: od wschodu — rzeka Warta, od północy — most św. Rocha i południowa strona ulic: Mostowej, Bohaterów, pl. Bernardyńskiego, ul. Zielonej, Strzeleckiej, pl. Świętokrzyskiego, ul. św. Józefa, Ogrodowej i Artyleryjskiej, od zachodu — tory kolejowe, od południa — granica miasta.

4. Urząd Skarbowy (siedziba urzędu: Ostrów Tumski 18.)

Okręg urzędu obejmuje dzielnice: Śródka, Osiedle Warszawskie, Główna, Staroleka, Żegrze w ogólnych granicach: od zachodu — rzeka Warta, od północy, wschodu i południa — granice miasta.

5. Urząd Skarbowy (siedziba urzędu w gmachu Izby Skarbowej, Wąły Batorego 5.)

Okręg urzędu obejmuje wszystkie miasta i gminy wiejskie powiatu poznńskiego.

Ponadto zostały uruchomione: Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państw. (siedziba urzędu w gmachu Izby Skarbowej, Wąły Batorego 5.)

Okręg urzędu obejmuje miasto Poznań oraz powiaty Poznań, Śrem i Środa.

i Urząd Opłat Stemplowych (siedziba Urzędu w gmachu Izby Skarbowej, Wąły Batorego 5.)

Okręg urzędu obejmuje miasto Poznań i powiat poznński.

KOŚCIAN

Uroczystości żałobne w Kościanie. Staraniem PPR odbyły się w Kościanie dwie uroczystości żałobne, poświęcone obywatelom polskim i żołnierzom Armii Czerwonej, którzy oddali swe życie w Kościanie.

Pierwsi z nich zostali w 1939 r. rozstrzelani przez okupanta na Rynku, drudzy zginęli w styczniu 1945 r., uwalniając miasto od najeźdźcy niemieckiego. Na obu uroczystościach wystąpiły liczne delegacje z wieńcami, a przedstawiciele PPR, Wojska Polskiego i organizacji społecznych wygłosili podniosłe przemówienia. W pogrzebach brały udział tłumy obywateli z miasta i powiatu. (Polpress).

Z działalności władz. Starostwo Powiatowe w Kościanie rozpoczęło swe urzędowanie już nazajutrz po opuszczeniu miasta przez okupanta, tj. 30 stycznia br. Wszystkie działy Starostwa są w pełnym biegu. Przeprowadzono wybory do miejskich i gminnych Rad Narodowych, ukonstytuowały się prezydya tychże rad, wybrano burmistrzów i wójtów, wreszcie delegatów do powiatowej Rady Narodowej. Dokonano również wyboru sołtysów w 159 gromadach. (Polpress).

Szkolnictwo w powiecie. Na terenie powiatu kościańskiego czynne są wszystkie szkoły powszechne. Siły nauczycielskie składają się w znacznej przewadze z fachowców, często z dawnych kierowników szkoły.

Gimnazjum po przeprowadzeniu egzaminów wstępnych do 4 klas rozpoczął normalną naukę w dniu 5 kwietnia br. Tymczasowym dyrektorem został wyznaczony ob. mgr Wybierański. Egzaminy do liceum humanistycznego i matematyczno-fizycznego odbędą się w najbliższym czasie. (Polpress).

OBORNKI

Nominacja. Pełnomocnik Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych R. P. zamianował pow. sekretarza PPR, ob. Józefa Ignasiaka z Obornik pełnomocnikiem rządu polskiego dla reformy rolnej na powiat obornicki.

Pełnomocnikiem gminnym w akcji obowiązkowych dostaw na Oborniki-południe zamianował pełnomocnik Tymcz. Rządu R. P. dla spraw wojennych świadczeń rzeczowych ob. Edmunda Rozmiarka z Obornik. (Polpress).

Rejestracja mierniczych przysięgłych oraz praktykantów na mierniczych przysięgłych

Celem sporządzenia rejestru mierniczych przysięgłych oraz rejestru praktykantów na mierniczych przysięgłych, Urząd Wojewódzki wzywa podlegających rejestracji, aby zechcieli przedłożyć do 1. 5. br. tutejszemu Urzędowi potrzebne do wpisu dokumenty. Rejestracji podlegają te osoby, które mają biura na terenie tutejszego Województwa, względnie pracują w instytucjach samorządowych, jak i zatrudnieni przez powyższych praktykanci na mierniczych przysięgłych.

Również rejestracją będą objęci mierniczo- wie przysięgli i praktykanci na mierniczych przysięgłych, którzy na podstawie dekretu P.K.W.N. z dnia 7. 10. 1944 roku poz. 31 o mobilizacji sił mierniczych czasowo zatrudnieni są w Urzędach Mierniczych.

Do rejestracji należy przedłożyć w uwierzy- telnionych odpisach: Mierniczo- wie przysięgli: metrykę urodzenia, dowód obywatelstwa pol- skiego, świadectwo odbytych studiów, świa- dectwo odbytych studiów zawodowych, (dy- plom inżyniera, miernicze- go względnie świa- dectwo ukończenia szkoły zawodowej), świa- dectwo odbytej praktyki, świadectwo egzaminu na miernicze- go przysięgłego, dowód stwierdza- jący stosunek do wojska polskiego, oświadcze- nie co do zatrudnienia w czasie okupacji (1939 do 1945). Praktykanci na mierniczych przysięgłych: metrykę, dowód obywatelstwa pol- skiego, świadectwo odbytych studiów, świa- dectwo odbytych studiów zawodowych, (dy- plom inżyniera, miernicze- go względnie świa- dectwo ukończenia szkoły zawodowej), świa- dectwo z dotychczasowych praktyk, dowód stwierdzający stosunek do wojska polskiego, oświadczenie co do zatrudnienia w czasie oku- pacji (1939—1945).

Wszelkie zmiany dotyczące przeniesienia biura, jak i odbywanej praktyki należy zgła- szać w Urzędzie Wojewódzkim po myśli rozp. z dnia 28. 6. 1926 r. o wykonaniu ustawy o mien- niczych przysięgłych z dnia 15. 7. 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 682.

W związku z dostawą gazu należy zachować wzmożoną ostrożność

1. Uruchomienie Gazowni i dostawa gazu dla mieszkańców stołecznego miasta Poznania prze- widziane są około 10 bm. W pierwszym okre- sie główne kurki gazowe w budynkach i mieszkaniach będą otwierać wyłącznie monterzy Ga- zowni.
2. Samowolne otwieranie dopływów gazowych do budynków i mieszkań, bądź to przez konsu- mentów samych, bądź też przez niepowołane do tego jednostki, używanie przyborów gazo- wych, zarówno do użytku domowego jak i prze- mysłowego, otwieranie zapłonów przy nich i innego rodzaju próby z gazem, są jak najsu- rowiej zakazane, gdyż czynności te mogą po- ciągnąć za sobą nieobliczalne w skutkach wy- padki.
3. Każde urządzenie gazowe odda do użytku odpowiedniemu konsumentowi we właściwym czasie tylko przedstawiciel Gazowni za pisem- nem pokwitowaniem.
4. Ze względu na wielką ilość domów, a szcze- pny techniczny personel Gazowni, dostawa gazu nastąpi stopniowo ulicami względnie dzielni- cami w ciągu kilkunastu dni. Prawobrzeżne dzielnice Poznania otrzymają gaz dopiero po uskutecznieniu połączeń sieciowych na mostach.
5. Wszelkie zauważone nieszczelności ru- rociągów czy ulatnianie gazu (co łatwo stwierdzić po zapachu) bądź na ulicy, przy latarniach, bądź też w piwnicach lub mieszkaniach, należy na- tychmiast zgłaszać do odnośnych biur Gazowni, a mianowicie: Śródmieście — ul. Grobla 15 po- kój 17; Wilda, Staroleka, Świerczewo — ul. Wierzbicze 41a; Łazarz, Górczyn, Jeżyce, So- łacz — ul. Bukowska 14, Śródka, Główna, Osiedle Warszawskie, Rataje — ul. Główna 39; w godzinach biurowych od 7—15-tej.
6. Pogotowie gazowe, czynne poza godzinami służbowymi, mieści się przy ul. Grobla 15.

Zakłady Siły, Światła i Wody.

Pocztowcy zorganizowali się w Związku Pracowników „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“

Dnia 18 marca odbyło się zebranie konstytucyjne Związku Pracowników „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ koła miejscowego Poznań 2.

Otwarcia zebrania dokonał ob. Wł. Styburski, na- czelnik urzędu poczt.-telekom. Poznań 2, który w krótkich słowach wywypilił cel i zadanie tworzą- cych się kół na terenie Poznania.

Na przewodniczącego zebrania powołano ob. Sta- chelskiego Alfreda a na sekretarza ob. Drozdziń- skiego Stanisława. Na wstępie zabrał głos ob. Jasi- czak, który w dłuższym przemówieniu wskazał na zbrodnie i morderstwa, popełnione na narodzie pol- skim przez zbirów okupacyjnych oraz na ofiarność, wytrwałość i podstawę polskiego pocztowca. W krótkich słowach zobraził również działalność Zarz. prac. P.P.T. i T. na terenie miasta Poznania, jak uruchomienie Spółdzielni dla pocztowców.

W czasie przemówienia uczczono pamięć zmar- łych i wymordowanych Polaków przez jednominu- towe milicję. Z kolei wybrano 11 członków do zarządu koła miejscowego oraz 3 członków komisji rewizyjnej. Zarząd ukonstytuował się na posiede- niu dnia 22 bm. Na czele zarządu stanęli: prezes — ob. Gulczewski Roman, zastępca prezesa — ob. No- wak Adam, sekretarz — ob. Jajoszyński Antoni. We wolnych głosach przemówił delegat Dyr. Okr. P. i T. ob. mgr Kopański Kazimierz, który z zadowo- leniem stwierdził zycielwie ustosunkowanie się władz pocztowych do pracy związku. Dalej prze- mówili ob. Surma, przedstawiciel Okręgu Zw. Pol- skiej Partii Robotniczej, ob. Piasecki i ob. Sko- wroński Józef. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Rety“.

Manifestacyjny pogrzeb ofiar żabikowskich

Jak już pisaliśmy, w niedzielę, dnia 8 kwietnia br. odbędzie się manifestacyjny pogrzeb spalonych na terenie obozu żabi- kowskiego więźniów. Zwłoki pochowane zostaną na cmentarzu Bohaterów w Pozna- niu, obok zamku. Kondukt pogrzebowy wyruszy z terenu obozu w Żabikowie o godz. 7. W orszaku pogrzebowym wezmą udział m. i. władze, wszystkie organizacje

ze sztafardami, młodzież szkolna. Z uwagi na to, iż pogrzeb ma mieć charakter mani- festacyjny uprasza się społeczeństwo pol- skie o jak najliczniejszy udział. Dla tych, którzy stracili kogoś bliższego w tymże obozie oraz tych, którzy szczęśliwie prze- trwali jego katnie przeznaczono w orszaku pogrzebowym honorowe miejsce, tuż za trumnami.

Przedsiębiorstwa handlowe muszą być natychmiast otwarte!

Wojewódzki Wydział Aprowizacji i Handlu zwraca się do kupiectwa wielko- polskiego z apelem, by niezwłocznie przystąpiło do uruchomienia przydzielo- nych przedsiębiorstw handlowych.

Oceniając należycie wysoki poziom fa- chowy tutejszego kupiectwa oraz jego dowiedzioną preżność rozwojową, Wy- dział Aprowizacji i Handlu słusznie są- dził, iż po przeszło 5-letniej przerwie, po powrocie na swoje stare placówki go- spodarcze, kupiectwo poznańskie doł- ży wszelkich starań, aby prywatny wol- ny handel pchnąć na drogę tradycyjnego rozwoju.

Wierząc, że wolny prywatny handel na terenie tutejszego województwa ode- gra poważną rolę w ogólnej strukturze gospodarczej, Wydział Aprowizacji i Handlu słusznie oczekiwał ze strony ku- piectwa wielkopolskiego poważnego wy- siłku pionierskiego. W chwili gdy życie gospodarcze budzi się do nowego życia, gdy prace zaczynać trzeba prawie od sa- mych podstaw, trudności jakie wyloniły się na skutek działań wojennych i ogo- rnych zniszczeń materialnych, są co- prawda poważne, lecz nie do niepokona- nia.

Wbrew oczekiwaniom kupiectwo wiel- kopolskie nie wypełniło tych zadań. Nie wystarczy bowiem postarać się tylko o przydział względnie zapewnić sobie od- powiedni sklep. Zajętą placówkę handlo- wą trzeba przede wszystkim uruchomić. Jeżeli stan taki trwać będzie nadal, Wy- dział Aprowizacji i Handlu będzie zmu- szony odbierać tymczasowo przyznane sklepy osobom opieszalszym i przydzielić je jednostkom innym, wykazującym wię- cej inicjatywy i energii gospodarczej.

Zatwierdzenie tymczasowo przyzna- nego lokalu nastąpi na rzecz kupców, którzy powierzono im placówki gos- podarcze uruchomili. Tylko chętni i eks- pansywni kupcy będą mogli liczyć na po- moc i uznanie ze strony Wydziału Apro- wizacji i Handlu.

Techniczne grupy operacyjne dla Śląska Dolnego i Pomorza Zachodniego organizuje się w Poznaniu

Z dniem 4 bm. rozpoczynają w Pozna- niu pracę organizacyjną delegatury Biura Planowania i Odbudowy przy Prezydium Rady Ministrów na rejon Śląska Dolnego (Wrocław, Głogów) oraz rejon Pomorza Zachodniego (Szczecin, Kołobrzeg, Piła).

Siedzibą wspomnianych grup operacyj- nych jest Wydział Techniczno-Budowlany Zarządu Miejskiego w Poznaniu, ul. Da- browskiego 12, II. p., pok. 45.

Inżynierowie, architekci i technicy bu- dowlani, którzy by chcieli podjąć się pracy na wymienionych rejonach, zechcą zgłosić się w możliwie krótkim czasie celem za- rejestrowania pod wyżej podanym adre- sem. Zaznacza się, że pomocy w organizo- waniu grup operacyjnych udzieliło rów- nież Stowarzyszenie Techników w Pozna- niu, stojące w bliskim kontakcie z delega- turami Biura Planowania i Odbudowy.

Inż. Piotr Zaremba, zast. Dyrektora Wydziału Techniczno-Budowlanego Za- rządu Miejskiego w Poznaniu, zamiano- wany został kierownikiem Biura Planu Regionalnego Pomorza Zachodniego oraz delegatem Biura Planowania i Odbudowy przy Prezydium Rady Ministrów na tenże rejon.

„Zgoda“ ma już w Poznaniu 104 punkty rozdzielcze

Już w czasie kiedy w śródmieściu Poznania roz- legały się huki armatnie i płonęły domy, podpalane zbrodniczą ręką zbirów niemieckich, rozpoczęto wstępne prace celem uruchomienia handlu spół- dzielczego.

W dniu 10 lutego powstał „Komitet Organi- zacyjny Spółdzielni Spożywców w Poznaniu“, który przystąpił bezzwłocznie do trudnego zadania śpie- sznego oczyszczenia i uporządkowania nieomal do- szętnie spustoszonych sklepów spożywczych po dawniejszej firmie „Kaisera Skład Kawy“, przed- wojennej „Spółdzielni Spożywców „Zgoda“ i kilku sklepów poniemieckich.

Praca wydała plon, gdyż po 5-ciu dniach mogło już 15 sklepów rozmieszczonych w dzielnicy łazar- skiej, jeżyckiej i wildeckiej rozpocząć sprzedaż mleka dla niemowląt i dzieci do 7-miu lat. Z każ- dym dniem przybywały dalsze sklepy odpowiednio przygotowane do przyjmowania i rozdzielania arty- kulów spożywczych. Dzisiaj organizacja sklepów postąpiła tak dalece, że „Zgoda“ Spółdzielnia Spo- żywców z odpowiedzialnością udziałami w Pozna- niu“ w którą przeobraził się pierwotny „Komitet Organizacyjny Spółdzielni Spożywców w Poznaniu“ posiada do swej dyspozycji w mieście Poznaniu 104 sklepy własne i rozdzielcze. Przy wyborze punktów rozdzielczych dbano, by sklepy były zaopatrzone w odpowiednie i higieniczne urządzenia i naczynia i rozmieszczone je we wszystkich częściach miasta i na przedmieściach.

W sklepach rozdzielczych zaopatruje się ludność w mleko, chleb i kartofle na znaczki żywnościowe, ponadto, w miarę przydziału, sprzedaje się rozmaite inne artykuły.

W miarę zwiększających się dowozów żywności przejmują „Zgoda“ coraz to nowe sklepy roz- dzielcze.

W miarę uruchamiania pociągów i innych środ- ków lokomocji organizuje się dawne składy po „Kaiserowskie“ i „Zgody“ po miastach i większych wsiach a liczba ich jest pokaźna. Dotychczas zorga- nizowano na nowo 1/3 ogólnej ilości. Jak w mieście Poznaniu tak i na prowincji przyjmuje się na sta- nowiska kierowników sklepów i ekspedientów, o ile możliwość dawny personel, mając na celu jaknaj- dalej idące usprawnienie aprowizacji dla ogółu ludności.

KOMUNIKATY

— W związku z organizacją obrony przeciw- lotniczej na terenie miasta Poznania zarządza się w przedsiębiorstwach przemysłowych i han- dlowych natychmiastowe podjęcie prac zwią- zanych z organizacją tejże obrony, a ich ukoń- czenie niezwłocznie zgłosić w Zarządzie Miejskim, Komenda OPL pokój 20—21.

— Straż Pożarna otrzymała pocztowe połą- czenie telefoniczne: 1. 7777 i 2. 7778.

— Komisarz III Milicji Obywatelskiej Po- znań-Wilda przeniósł swe biura z ul. Wierzbic- cice 27 na ul. Krzyżową 2.

— Stawy pożarowo-wodne rozmieszczone w różnych punktach miasta poleca się opiece obywatelstwa. Nie należy ich zaśmiecać, ani wybierać z nich wody. Wskazaniem jest po- uczyć o tym szczególnie dzieci, gdyż stawy te stanowią ważny składnik naszej obrony prze- ciwlotniczo-pożarowej.

— Śmieci nie należy palić, lecz zwozić na ustalone miejsca. Przy spalaniu grozi niebez- pieczeństwo wybuchu porzuconej amunicji.

— Z życia organizacyjnego P. P. R. Onegdaj odbyło się w lokalu własnym przy ul. Dąbrow- skiego 83/85 zebranie członków i sympatyków P. P. R. dzielnicy Jeżyce. Liczne zebrani człon- kowie i sympatycy ideowi P. P. R. wysłuchali z zainteresowaniem aktualnego referatu obyw. Cielejewskiego na tematy społeczno-polityczne i partyjne oraz „o stosunkach Polski z sąsia- dami słowiańskimi“.

— Tymczasowy Zarząd Wojewódzki Związku Młodzieży Wiejskiej R. P. „WICI“ w Poznaniu przeniósł się na ul. Szamarzewskiego 18.

— Zebranie sekcji kuchmistrzów i pokrew- nych zawodów w czwartek 5 bm. o godz. 15-tej ul. Marszałka Focha 71. Zarząd.

— Ważne Zebranie Cechu Blacharzy i Insta- latorów w sobotę 7 bm. o godz. 13.30 w domu Izby Rzemieślniczej, ul. Gwarna 12. Zarząd.

— Akademia Związku Walki Młodych. Zwią- zek Walki Młodych, Oddział Wilda, urządza w niedzielę, dnia 8 kwietnia br. o godz. 14-tej w lokalu własnym przy ul. Górna Wilda 129 Uroczystą Akademię połączoną z wy- stępami literackimi i muzycznymi. Sympatycy mile widziani. Czysty dochód przeznaczony jest dla Wojska Polskiego.

— Pracownicy bankowi mają podpisać dekla- racje. Zarząd Zw. Zawod. Prac. Bankowych i Kas Oszczędności na woj. poznańskie podaje do wiadomości, że zarejestrowani na zebraniu organizacyjnym członkowie Związku jak rów- nież dotąd nie zarejestrowani pracownicy ban- kowi winni zgłaszać się w sekretariacie Związku codziennie w godz. od 16—18-tej w celu wy- pełnienia i podpisania deklaracji członkowskiej i to w następującym porządku: litery H—K 4 bm., L—O 5 bm., P—R 6 bm., S—U 9 bm., W—Z 10 bm.

Przy podpisaniu deklaracji należy uściślić wpi- sowe w wysokości zł 10,—.

— Klub Sportowy „Dąb“ podaje do wiado- mości, że zebranie Klubu odbędzie się w sobotę, dnia 7 bm. o godz. 16-tej w sekretariacie przy ul. Kwiatowej 13 m. 8. Uprasza się o przybycie wszystkich członków czynnych, nieczynnych i sympatyków klubu. Sekretariat otwarty co- dziennie od godz. 16—18-tej.

— Sekcja Mistrzów Kołodziejskich przy Zwią- zku Zawodowym. Zebranie 9 bm. o godz. 14-tej w sali Okręgowej Komisji Związków Zawodo- wych przy ul. Bukowskiej 20.

— Zebranie organizacyjne Wielkopolskiego Związku Żeglugi Wodnej w piątek 6 kwietnia o godz. 16. Kręta 5, m. 6. Stawienie się wszyst- kich dotychczasowych członków jest obowiąz- kowe, nowych kandydatów się zapisuje. Zarząd.

— Państwowa Szkoła Sztuk Zdobniczych w Poznaniu podaje do wiadomości, że wpisy kan- dydatów przyjmuje się do dnia 7 kwietnia br. w sekretariacie Szkoły przy ul. Berwińskiego 1 mieszkanie 5.

Egzaminy wstępne odbędą się w dniach 9 i 10 kwietnia br. o godz. 8-mej rano w nowym lokalu Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych przy Al. Hetmańskich 29 m. 3.

— Dyrekcja Państw. Liceum Pedagogicznego Męskiego i Ginnazjum Koedukacyjnego przy tymże liceum ogłasza, że wszyscy wpisani na listę uczniów tegoż liceum czy też ginnazjum winni się zgłosić w zakładzie przy ul. Myl- nej 5-7 wpiątek, dnia 6 kwietnia br. o godz. 9.

Zaprasza się również wszystkich tych, którzy wpisali się w ciągu lutego br. na kursy nauczy- cielskie. — Dyrektor.

— Cykl wykładów naukowych. Wydział Oświaty, Kultury i Sztuki Zarządu stoł. m. Po- znania organizuje cykl popularnych wykładów naukowych, które będą się odbywały codzien- nie w sali Biblioteki Miejskiej przy ul. Walki Młodych 35 o godz. 16-tej, według następują- cego planu:

- 4 kwietnia środa, dr K. Swinarska: Geografia naszych kresów zachodnich.
- 5 kwietnia czwartek, „Czwartek Literacki“.
- 6 kwietnia piątek, inż. Piotr Zaremba: Od- budowa i rozbudowa Poznania na tle nowych prądów urbanistycznych.
- 7 kwietnia sobota, prof. K. Tymieniecki: Sło- wianie i cesarstwo niemieckie.
- 8 kwietnia niedziela, dr W. Knapowska: Rola słowiańszczyzny we współczesnych dziejach Europy.
- 9 kwietnia poniedziałek, prof. J. Kostrzewski: Nasze prawa do ziem nad Odrą i Nisą w świe- tle prehistorii i danych historycznych.
- 10 kwietnia wtorek, dr K. Górski: Struktura wewnętrzna Prus Krzyżackich.
- 11 kwietnia środa, mgr F. Pluciński: Wychowanie jako problem społeczny.
- 12 kwietnia czwartek, „Czwartek Literacki“.
- 13 kwietnia piątek, dr Dobrzyńska-Rybicka: Filozofia i jej zadania.
- 14 kwietnia sobota, prof. S. Blacnowski: Fro- nologia i fizjonomika jako źródło poznawania psychiki ludzkiej.
- 15 kwietnia niedziela, mgr C. Latawiec: Kul- tura i literatura rosyjska w XIX i XX wieku.

Redakcja „Głosu Wielkopolskiego“ przyjmie kilku zdolnych reporterów lokalnych oraz na wyjazd w teren.

Pilne zgłoszenia ul. Chełmońskiego 22, II ptr., o godz. od 9-tej do 12-tej.